

A Kúria a dr. Hronszy Regina ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Vizi Emőke ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 9.M.743/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.500/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.500/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000,- Ft (Huszonötezer forint) és 6.750,- Ft (Hatezer-hétszázötven forint) áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. október 1-jétől raktárkezelői munkakörben állt az alperes alkalmazásában, munkáját három műszakban végezte. 2012. június 27-én hajnali 2 óra után K. Cs. és Cs. Zs. az alperes munkavállalói azt látták, hogy az éjszakai műszakban dolgozó felperes a raktárban lévő irodahelyiségben, egy asztal mellett, a lábát egy másik székre feltéve alszik. K. Cs. az ajtó előtt állva telefonon hívta fel a felperest, erre azonban nem reagált, majd az ajtófélfán bekopogott és felébresztette őt.

K. Cs. műszakvezető azért kereste a felperest, mert targoncával rúdanyagot kellett volna pakolnia. Távolléte miatt a munka folyamatossága megszakadt. A felperes pontosan meg nem határozható ideig - egy órát meg nem haladóan - aludt. Felébredését követően 2 óra 37 perckor vonalkód leolvasóval a számítógépes rendszerbe adatot rögzített.

Az alperes a 2012. július 2-án kelt határozatával a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette. Az intézkedés indokolásában a 2012. évi I. törvény (új Mt.) 78. § (1) bekezdés a), b) és az 52. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Rögzítette, hogy 2012. június 7-én az éjszakai műszakra beosztott felperes a munkakörébe tartozó feladatok ellátása helyett aludt. A termelés folyamatosságához targoncára volt szükség és mivel a felperes nem tartózkodott az üzemcsarnok területén, a művezető az alapanyagraktárban kereste, ahol munkaidőben aludt. Magatartásával a munkaviszonyra vonatkozó szabályt megszegte, ezért a munkaviszonya további fenntartására nincs lehetőség.

A 2012. szeptember 3-án kiadott orvosi igazolás szerint a felperesnél 2012. július hónapban cukorbetegséget állapítottak meg, a laborvizsgálatok továbbá májbetegséget is igazoltak. Ezen kórképek együttesen hozzájárulhattak csökkentett teljesítőképességéhez, fizikumának gyengüléséhez, aluszékonyságához.

A felperes a keresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének megállapítását továbbá azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest hat havi távolléti díjának megfelelő kártérítés jogcímén 1.390.608,- Ft, kettő havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítés jogcímén 463.536,- Ft és perköltség megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy korábban a munkáltatónál sem hátrányos jogkövetkezményben, sem figyelmeztetésben nem részesült. Állította, hogy hajnali 2 óra felé a számítógépbe a napi anyagmozgást rögzítette, a számítógép mellett lekönyökölt és elszundított, amely kb. 10 percig tartott. Tagadta, hogy elalvása tervezett lett volna és azt állította, hogy nem ágyazott meg magának, kispárnát sem használt. Elalvása semmilyen fennakadást nem okozott a munkavégzésben. Hivatkozott továbbá arra, hogy már harmadik napja látott el éjszakai műszakot, napközben nem tudta magát rendesen kipihenni, mert M.-on ebben az időszakban egyébként is nagy meleg volt. Álláspontja szerint magatartását az alperes a folyamatosan végrehajtott létszámleépítés miatt használta fel arra, hogy a felmondás jogkövetkezményeit ne kelljen viselnie. Érvelése szerint később diagnosztizált cukorbetegsége is hozzájárulhatott az aluszékonyságához.

A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 9.M.743/2012/11. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2012. július 2. napján kelt azonnali hatályú felmondásával jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Kötelezte az alperest 1.245.830,- Ft kártérítés és 463.536,- Ft végkielégítés megfizetésére, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes egyszeri, egy óránál nem hosszabb elalvása nem tekinthető olyan súlyú kötelezettségszegésnek, amely az alperes azonnali hatályú felmondását megalapozná, figyelemmel arra is, hogy ez a munkáltatónak jelentős fennakadást nem okozott. Az alperes által hivatkozott Legfelsőbb Bírósági eseti döntések tekintetében

kifejtette, hogy azok jelen esetre nem voltak alkalmazhatóak. Miután a munkáltató intézkedése nem állt arányban a felperes által elkövetett kötelezettségszegéssel, ezért jogellenesnek minősítette és ennek jogkövetkezményeként kártérítés és végkielégítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék az 1.Mf.20.500/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A jogerős ítélet indokolásában elsősorban azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alperes fellebbezése nem támadta, ezért az szolgált a döntés alapjául. Ezen tényállás szerint a perbeli napon a felperest Cs. Zs. és K. Cs. műszakvezető két széket összetolva alvó állapotban találta, aki akkor ébredt fel, amikor az általa használt helyiségbe munkatársai bekopogtak. Az adott napon nem volt nagy meleg, a felperes munkaskabátot viselt. A felperesnek az elsőfokú eljárás során előadott azon nyilatkozatát, mely szerint ő az adatrögzítés során, munkavégzés közben bóbiskolt el, a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá. A bizonyított tényállás alapján a törvényszék álláspontja szerint a felperes magatartása legalábbis eshetőleges szándékkal elkövetett volt, amit igazol, hogy a két széket alvás céljából tolt össze, vagyis látnia kellett előre, hogy e magatartásának lehet olyan következménye, hogy a felettesi ezt észlelik, de ebbe belenyugodott. A törvényszék álláspontja szerint mivel a felperes munkaköre nem készenléti jellegű volt, hanem rendes munkaidejét töltötte, ezért alapvető kötelezettségeinek eleget kellett tennie és azzal a magatartással, hogy a székeket összetolta az alvása érdekében és elaludt, legalapvetőbb kötelezettségét jelentős mértékben megszegte.

A másodfokú bíróság figyelembe vette az új Mt. 6. § (1) bekezdésében foglaltakat is, amely szerint a munkaszerződés teljesítése során úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A munkavállaló részéről a munkaidő alatt az adott helyzetben elvárható általános magatartás a munkavégzés. Amennyiben a felperes azt tapasztalta, hogy rosszul van, vagy elálmósodott, az általa elvárható magatartás az lett volna, ha ezt felettesének jelzi, nem pedig a székeket összetolva elalszik.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását, továbbá az alperes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperes a perben nem igazolta, hogy az új Mt. 78. § (1) bekezdésében szabályozott azonnali hatályú felmondás feltételei az adott esetben fennálltak. Kifejtette, hogy a perben bizonyításra kerülő néhány perces elszundítás - miután a munkáltatónak nem

okozott jelentős mértékű fennakadást - nem tekinthető olyan lényeges kötelezettségszegésnek, amely a legsúlyosabb munkáltatói intézkedést jogszerűvé tenné. Abból a tényből, hogy a két széket összetolta, automatikusan nem következik, hogy ezt az alvás érdekében tette, ez csupán feltételezés. Az adott esetben mindösszesen arról volt szó, hogy kényelmesebb pozícióba helyezte magát. A törvényszék tévesen vont le következtetést arra nézve, hogy magatartása legalábbis eshetőleges szándékkal az alvásra irányult, csupán a cukorbetegsége és a korábbi napok meleg időjárásából adódóan, miután harmadik napja látott el éjszakai műszakot, néhány percre elszundított. Mivel ez a magatartás az alperesnél bizonyítottan fennakadást nem okozott, ebből okszerűen nem is következhetett az azonnali hatályú felmondás. Vitatta, hogy a szankció arányos lenne az elkövetett kötelezettségszegéssel.

A törvényszék a jogerős ítéletében nem vizsgálta továbbá azt sem, hogy a perbeli időszakban az alperesnél nagyarányú létszámleépítésre került sor és magatartását az alperes a felmondás jogkövetkezményeinek elkerülése miatt alkalmazta.

Érvelése szerint jogszabálysértő a jogerős ítélet azért is, mert az új Mt. 56. §-ában foglaltakkal ellentétes, ugyanis a munkaviszonyból származó kötelezettség vétkes megszegése esetén a kötelezettségszegés súlyával arányos hátrányos jogkövetkezményt lehet csak megállapítani.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkoztak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak. [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197, BH 2002.29]

A fellebbezéssel és felülvizsgálati kérelemmel sem támadott irányadó tényállás alapján a felperes, aki szokásosan három műszakban végezte munkafadatait, a munkaideje alatt két széket összetolva elaludt. A felperes ezen magatartásával megszegte az új Mt. 52. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, vagyis hogy az előírt helyen és időben munkára képes állapotban személyesen köteles munkát végezni. Önmagában az a körülmény, hogy a felperes már három napja teljesített éjszakai szolgálatot, nem mentesíti őt a munkafeladatok szakszerű és folyamatos ellátása alól. A több műszakos munkavégzést a jogalkotó bérpótlék fizetésével

kompenzálja, a munkavállalónak azonban ekkor is a más műszakokban elvárható munkafeladatokat kell teljesítenie. A jogerős ítélet helytállóan mutatott rá arra, hogy a székek összetolásával a felperesnek legalábbis eshetőleges szándéka kiterjedt az elalvásra, vagyis a munkafeladatok időleges abbahagyására, munkaköri kötelezettségének megszegésére. Kiemelést igényel az a körülmény is, hogy a felperes a székeket egy asztal mellett, de nem a számítógépasztal mellett tolta össze - vagyis nem munkavégzés közben bóbiskolt el - továbbá felébredésekor is tudatában volt annak, hogy kötelezettségszegést követett el, mivel a munkatársaival közölte, hogy: „lebuktam”.

A felperes a fenti magatartásával munkaviszonyból származó alapvető kötelezettségét szegte meg, ennek megállapításához nem volt szükség arra, hogy a munkáltató bármilyen kárt, vagy hátrányt igazoljon a perben. Ezért nem volt annak jelentősége, hogy a felperes az elalvással a folyamatos munkavégzést hátráltatta-e, önmagában ezen magatartás alapul szolgálhatott a jogkövetkezmény alkalmazásához.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott továbbá az új Mt. 56. §-ába foglalt hátrányos jogkövetkezmény szabályaira, mert ezen jogintézmény alkalmazására csak kollektív szerződés vagy a felek közötti munkaszerződés szabályozása esetén van lehetőség, e vonatkozásban pedig a felperes a perben tényállítást nem tett.

A felperes alaptalanul hivatkozott továbbá arra is, hogy a munkáltató az azonnali hatályú felmondás kiadásával a folyamatos létszámleépítés alapján teljesítendő fizetési kötelezettségét kívánta elkerülni. Nem volt adat ugyanis a per során arra, hogy a felperest ezen létszámleépítés érintette volna, az általa elkövetett bizonyított lényeges kötelezettségszegés viszont megalapozottan vonta maga után a legsúlyosabb munkáltatói intézkedés alkalmazását. A felperes a perben nem tudta igazolni, hogy a perbeli napon, vagy azt megelőzően rendkívül meleg időjárás volt, ezt a becsatolt meteorológiai jelentések nem támasztották alá. A törvényszék ezen túl helyesen mutatott rá arra is, hogy a felperesnél később diagnosztizált betegség alapján eshetőlegesen fennálló aluszékonyságát, fáradtságát pedig kötelezettsége lett volna felettesének jelenteni és közösen megoldást találni a pihenésre.

A törvényszék tehát a rendelkezésre álló peradatok helyes, okszerű, életszerű értékelésével és a logika szabályainak megfelelően a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül hozta meg ítéletét, azt a szükséges tartalommal és terjedelemmel indokolta [Pp. 221. § (1) bekezdés], ezért a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3)

bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. február 19.

*Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay
Krisztina s.k. előadó bíró , Dr. Bicskei Ildikó s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő